

ONDERLINGE RELATIES

• door Gerhard Westerman

BIJ HET LEZEN VAN DE EVANGELIËN OVERKOMT HET IEDEREEN WEL EENS, DENK IK, DAT JE JEZELF AFVRAAGT WAAROM ZOVEEL VERSCHILLENDE ONDERWERPEN ACHTER ELKAAR BESCHREVEN STAAN, SCHIJNBAAR ZONDER ENIGE ONDERLINGE SAMENHANG. OMDAT IK GELEERD HEB ELK GEDEELTE VAN GODS WOORD IN ZIJN 'CONTEXT' TE LEZEN, PROBEER IK BIJ HET LEZEN ALTIJD EEN VERBINDENDE 'SCHAKEL' TE VINDEN. CONTEXT WIL ZEGGEN: 'HET GEHEEL WAARIN EEN ONDERDEEL GEPLAATST IS, DE SAMENHANG'.

Ook in de diverse perikopen van Markus 9:38 tot 10:16 heb ik dat geprobeerd en ik meen de verbindende schakel te hebben gevonden in het begrip 'relaties'. Relaties tussen mensen onderling en tussen mensen en bezittingen. Er zijn meerdere redenen op te noemen waarom deze perikopen bij elkaar horen. Ten eerste bevinden ze zich tussen de tweede en derde aankondiging van het lijden van de Heer Jezus (Mark.9:30 en 10:32). Ten tweede heeft Markus 9:35 als onderwerp 'wie de eerste wil zijn' en dat vinden we weer terug in 10:31 met de woorden: 'Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten'. Ten derde hebben alle gedeelten als centraal onderwerp: 'onze relatie tot elkaar, de naaste, enz'. Ten vierde begint Markus 9:36 met een kind en eindigt Markus 10:13 ermee. Hoofdstuk 10:17-31 vormt een uitzondering omdat het daar gaat over onze relatie tot bezittingen.

De grootste onder de discipelen (9:33-37)

Houding ten opzichte van elkaar

'En weest allen tegenover elkaar met nederigheid omgord' (1Petr.5:5).

Nadat drie van de discipelen met de Heer op de berg der verheerlijking waren geweest en nadat de Heer Jezus voor de tweede keer met hen gesproken had over zijn lijden en sterven (Mark.8:31-33 en 9:30-32), lijkt het ons onwezenlijk dat de discipelen het er met elkaar over hadden 'wie van hen de grootste zou zijn'. De Heer had gesproken over zijn heengaan en mogelijk kwam daardoor de gedachte bij de discipelen op wie dan de opvolger moest zijn. De wereldse filosofie is dat je 'groot' bent als anderen voor je werken,

maar de boodschap van de Heer Jezus is dat groot-zijn zichtbaar wordt in het dienen van de ander. De Heer Jezus zegt in Mattheüs 23:11-12: 'De grootste van u echter zal uw dienstknecht zijn. Wie nu zichzelf zal verhogen, zal worden vernederd; en wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden' (vgl. Mark.10:43-44). Wat was toch ook alweer de sleuteltekst in dit evangelie? Juist, 'Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven tot een losprijs voor velen' (Mark.10:45). De Heer Jezus leert ons in Mattheüs 23 dat wij allen broeders zijn, en dat Hij de Meester is. Ware nederigheid betekent: zelfkennis, zelfacceptatie, je niet méér voordoen dan je bent, en jezelf geven aan de ander.

Wie niet tegen ons is... (9:38-41)

Houding ten opzichte van anderen

'In hoofdzaken eenheid, in bijzaken verdraagzaamheid, en in alles de liefde'.

'Doet niets uit partijzucht of uit ijdele roem, maar laat elk in nederigheid de ander uitnemender achten dan zichzelf (Fil.2:3). Er was wellicht jaloersheid in het hart van de discipelen omdat zij hadden gefaald in het uitdrijven van een stomme geest (Mark.9:18), terwijl anderen wel succes hadden. Deze anderen waren bovendien mensen die 'ons niet volgen!' (Mark.9:38). Een jaloezie die ook bij ons kan opkomen als we horen dat in andere gemeenten, kerkgenootschappen of zelfs werelddelen Gods Geest overduidelijk aan het werk is en schijnbaar niet bij ons. Het antwoord van de Heer is duidelijk: 'Wie niet tégen ons is, >>

is vóór ons'. Met het oog op andere gelovigen zouden ook wij de raad van Gamaliël ter harte moeten nemen, die zei: 'Blijft af van deze mensen en laat hen begaan; want als deze raad of dit werk uit mensen is, zal het verbroken worden. Als het echter uit God is, zult u hen niet kunnen verbreken, opdat u niet misschien ook strijders tegen God blijkt te zijn' (Hand.5:34-39). Laten wij ons verheugen in de zegen die God schenkt, waar of hoe dat dan ook mag plaatsvinden. 'Wie bent u, dat u andermans huisknecht oordeelt? Of hij staat of valt, gaat zijn eigen heer aan' (Rom.14:4).

Verleiding tot zonde (9:42-50)

Houding ten opzichte van onszelf

'Onderzoekt dan uzelf of u in het geloof bent; beproeft uzelf' (2Kor.13:5).

Leer en praktijk vallen in het christelijk geloof niet te scheiden. Vanaf het begin van ons christen-zijn moeten we 'veranderen in ons denken', zodat het nieuwe leven dat we in Christus ontvangen hebben tot volle ontplooiing kan komen, opdat wij in 'nieuwheid van leven' wandelen (Rom.6:5). Dat vergt een verandering van ons gehele mens-zijn. De vraag is hier dan ook of wij voor de ander een struikelblok of een zegen zijn. In dit gedeelte van Markus worden de hand (vgl. Ef.4:28 'Laat hij die een dief was, niet meer stelen'), de voet (vgl. Spr.1:15 'Mijn zoon, ga niet met hen - de zondaars - op weg; weerhoud uw voet van hun pad') en het oog (vgl. Job31:1 'Ik had met mijn ogen een verbond gesloten') genoemd. De zonde heeft gevolgen die ook na onze bekering niet zijn weggenomen. Tegenover de andere mens en/of gelovige moeten we mildheid tonen, maar naar onszelf toe is soms een radicale oplossing noodzakelijk. Ik bedoel niet dat we werkelijk onze hand of voet moeten afhakken of ons oog moeten uitrukken, maar we moeten aan onszelf werken in de kracht van de Heilige Geest opdat deze dingen geen aanleiding zouden zijn om te zondigen. We moeten leren onszelf te beoordelen en te veroordelen in datgene waar het fout zit in ons leven, het belijden en wegdoen (1Kor.11:28). Dat betekent niet slechts het verkeerde nalaten en veroordelen, maar ook het goede doen. Jakobus zegt in dit verband: 'Wie dan weet goed te doen en het niet doet, voor die is het zonde' (Jak.4:17). In Markus 9:42 lezen we dat ons handelen als gelovige voor een ander een aanleiding kan zijn tot vallen.

Over echtscheiding (10:1-12)

Houding ten opzichte van de partner

'Vrouwen, weest aan uw man onderdanig, mannen, hebt uw vrouw lief' (Ef.5:22, 25).

Het is niet mijn bedoeling het onderwerp echtscheiding te bespreken, en in dit kort bestek is dat ook niet mogelijk. Dat was trouwens ook niet de bedoeling van de Farizeeën; het ging hen om de vraag: *wat zijn de wettelijke mogelijkheden voor een scheiding?* Deze vraag stond in verband met de uitleg van Deut.24:1-5. De wet van Mozes zegt niet dat overspel grond voor een scheiding was. De overspeler of overspeelster moest door steniging ter dood worden gebracht (Deut.22:22, Lev.20:10, Joh.8:1-11). Denk in dit verband eens aan David en Bathseba (2Sam.11-12; Ps.51). De Heer sluit de mogelijkheid van een scheiding niet uit maar zegt tot hen: 'Om de hardheid van uw hart heeft hij u dit gebod geschreven'. Mattheüs voegt toe: 'van het begin af is het echter niet zo geweest' (Mat.19:8). De scheidbrief diende om de vrouw te beschermen, zodat men niet om allerlei onbenullige redenen zijn vrouw kon wegsturen. De woorden 'om de hardheid van uw hart' zijn veelzeggend! We worden in onze dagen overspoeld door echtscheidingen en ook gelovigen ontkomen er niet aan. Het is dan ook goed om eens na te denken over ons huwelijk en onszelf de vraag te stellen: Hoe is mijn verhouding tot mijn vrouw of man? Is mijn huwelijk een weerspiegeling van wat de Heer Jezus voor de Gemeente was en is (Ef.5:22-23)?

Kinderen gezegend (10:13-16)

Houding ten opzichte van kinderen

'Want niet de kinderen behoren schatten te verzamelen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen' (2Kor.12:14).

Eerst trouwen, dan kinderen krijgen. De volgorde is logisch. Kinderen zijn afhankelijk van anderen, ze aanvaarden zichzelf zoals ze zijn, ze zijn zichzelf. Kinderen zijn hulpeloos, niet bij machte om zichzelf te redden, totaal afhankelijk van de genade en ontferming van God. Wat doen kinderen als ze zich verwonden of een probleempje hebben? Ze gaan ermee naar hun moeder of vader. Het onderwerp hier is onze verhouding tot de kinderen en vooral hun mogelijkheden om met God in contact te komen. We zullen waarschijnlijk allemaal tegen abortus zijn, maar er wordt in deze dagen ook veel 'geestelijke' abortus gepleegd doordat

kinderen de omgang met de Heer Jezus wordt ontzegd! Brengen wij onze kinderen bij de Heer, of houden wij ze van de Heer af? Wat sparen wij voor de kinderen? Ik ga er niet vanuit dat wat de apostel Paulus schrijft in 2Kor.12:14, over financiën gaat; dat blijkt wel uit het volgende vers, waar hij spreekt over 'mijzelf opofferen voor uw zielen'. In hoeverre offeren wij, ouders, onszelf op voor onze kinderen? Ik stel deze vraag niet als een theoreticus vanuit een ivoren toren, maar als vader en grootvader van zeven kinderen en drieëntwintig kleinkinderen. Misschien kan het voorbeeld van Job hier tot hulp zijn: 'Telkens wanneer de dagen van het feestmaal om waren, ontbood Job zijn kinderen en heiligde hen; hij stond dan des morgens vroeg op en bracht voor ieder van hen een brandoffer, want Job dacht: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en in hun hart God vaarwel gezegd. Zo deed Job altoos weer.' (Job1:5) Op die wijze bracht Job zijn kinderen tot God en wij mogen hem daarin navolgen door onze kinderen tot bij de Heer Jezus te brengen.

Materialisme (10:17-31)

Houding ten opzichte van je bezittingen

'Hebt de wereld niet lief en hetgeen in de wereld is' (1Joh.2:15).

De westerse wereld waarin wij leven is, in vergelijking met vele andere continenten en culturen, een zeer materialistische wereld. Ik ben in meer dan vierendertig landen en in

verschillende continenten geweest en denk dat ik dat mag zeggen. Heeft de overvloed aan consumptiegoederen de mensen gelukkiger gemaakt? Zolang wij bezittingen hebben is er niets aan de hand, maar als de bezittingen ons 'hebben', gaat er van alles mis. In de gelijkenis van de zaaier zien we wat de gevolgen zijn wanneer 'de zorgen van het leven en het bedrieglijke van de rijkdom en de begeerten naar de overige dingen' een plaats krijgen in het hart en leven van een gelovige; het Woord wordt verstikt en onvruchtbaar (Mark.4:19). Een Bijbels voorbeeld vinden we in de persoon van Demas, van wie Paulus schrijft: 'Demas heeft mij verlaten, daar hij de tegenwoordige eeuw heeft liefgekreken' (2Tim.4:10). Materialisme is een sterk verlangen naar bezit en geld, maar bedenk dat de wortel van alle kwaad de geldzucht is: 'door daarnaar te streven zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord' (1Tim.6:10). De woorden van de discipelen: 'wij hebben alles verlaten en zijn u gevolgd', zijn een mogelijke reactie op wat de Heer Jezus eerder tegen de rijke man had gezegd: 'Eén ding ontbreekt u: ga heen, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen, en u zult u een schat hebben in de hemel; en kom, volg Mij' (Mark.10:21). Wat is uw reactie?

Het is goed om geld te hebben om allerlei dingen te kunnen kopen; maar zorg ervoor dat je de dingen die je niet met geld kunt kopen daardoor niet verliest!